

POSTANOWIENIE Z DNIA 25 LUTEGO 2004 R.

II KK 391/03

Po przejęciu orzeczenia do wykonania orzekając w trybie art. 611c § 1 k.p.k. o określeniu kary lub środka podlegających wykonaniu w kraju, sąd polski może rozstrzygać wyłącznie o takich karach i środkach, których dotyczyło uprzednie postanowienie dopuszczające przejęcie orzeczenia sądu państwa obcego do wykonania w Polsce, a nie o innych karach lub środkach zawartych także w takim orzeczeniu.

Przewodniczący: sędzia SN T. Grzegorzczak (sprawozdawca).

Sędziowie SN: M. Buliński, L. Misiurkiewicz.

Sąd Najwyższy w sprawie Jarosława B., skazanego z art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 75, poz. 468 ze zm.), po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 3 k.p.k., kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego w części dotyczącej określenia kary grzywny i nawiązki, od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 17 czerwca 2003 r.,

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego w Ł. w części określającej – po przejęciu orzeczenia sądu zagranicznego do wykonania – jako podlegającą wykonaniu w kraju karę grzywny i nawiązkę na rzecz Stowarzyszenia „Monar”.

UZASADNIENIE

Prawomocnym wyrokiem Sądu Pierwszej Instancji w Brugii (Belgia) z dnia 4 grudnia 2000 r., obywatel polski Jarosław B. został skazany na karę 6 lat pozbawienia wolności, grzywnę w wysokości 200.000 franków belgijskich oraz świadczenie w wysokości 2.000 franków belgijskich, płatne na rzecz Funduszu Pomocy Ofiarom Umysłnej Przemocy.

Wnioskiem z dnia 12 listopada 2002 r. Minister Sprawiedliwości zwrócił się do Sądu Okręgowego w Ł. o wydanie postanowienia w przedmiocie dopuszczalności przejęcia, w trybie Konwencji o przekazywaniu osób skazanych sporządzonej w Strasburgu w dniu 21 marca 1983 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 51, poz. 279), do dalszego wykonania w Polsce „kary pozbawienia wolności orzeczonej przez sąd belgijski” wobec Jarosława B. Do wniosku tego dołączono m.in. oświadczenie skazanego o wyrażeniu zgody na odbycie w Polsce kary pozbawienia wolności. Postanowieniem z dnia 14 stycznia 2003 r. Sąd Okręgowy w Ł. stwierdził prawną dopuszczalność „przekazania do wykonania w Rzeczypospolitej Polskiej kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec (...) Jarosława B. (...) wyrokiem Sądu (...) w Brugii z dnia 4 grudnia 2000 r.”. Uprawomocniło się ono w dniu 21 stycznia 2003 r. W dniu 12 maja 2003 r. skazany znalazł się w Polsce w dyspozycji polskiego wymiaru sprawiedliwości.

Wówczas to, stosownie do art. 114 § 4 k.k. i art. 611c k.p.k., Sąd Okręgowy w Ł. postanowieniem z dnia 17 czerwca 2003 r., określił kwalifikację prawną czynu przypisanego Jarosławowi B. według prawa polskiego przyjmując, że jest to przestępstwo z art. 42 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z 1997 r. oraz karę podlegającą wykonaniu w Polsce przyjmując, że są to: kara 6 lat pozbawienia wolności, grzywna w wysokości 90 stawek dziennych po 216 zł każda oraz nawiązka na rzecz Stowarzyszenia „Monar” w kwocie 200 zł, uwzględniając tu stosowny kurs franka belgijskie-

go. Postanowienie to uprawomocniło się bez postępowania odwoławczego na skutek niezaskarżenia go przez żadną ze stron.

Od orzeczenia tego wywiódł w trybie art. 521 k.p.k. kasację na korzyść obwinionego Prokurator Generalny w części dotyczącej określenia kary grzywny i nawiązki. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono rażącą obrazę przepisów art. 611c § 1 w zw. z art. 609 § 1 k.p.k., polegającą na określeniu w orzeczeniu przekształcającym wydany w Belgii wyrok, także kary grzywny i świadczenia pieniężnego, mimo że stanowiące podstawę przekształcenia postanowienie Sądu Okręgowego stwierdzało jedynie dopuszczalność przejęcia do dalszego wykonania wyłącznie kary pozbawienia wolności. W związku z powyższym wnosili o uchylenie orzeczenia w zaskarżonej części.

Rozpoznając tę kasację Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje:

Skarga kasacyjna jest zasadna w oczywistym stopniu, stąd też i rozpoznanie jej na posiedzeniu, stosownie do art. 535 § 3 k.p.k. Jak wynika z wniosku Ministra Sprawiedliwości w kwestii rozstrzygnięcia dopuszczalności przejęcia kary do wykonania w Polsce, podstawą przejęcia miała być Konwencja z 1983 r. o przekazywaniu osób skazanych. Według art. 1 pkt a tej konwencji „skazanie” w jej rozumieniu oznacza „jakąkolwiek karę lub środek polegający na pozbawieniu wolności (...) za popełnienie przestępstwa”. Dlatego też wniosek Ministra Sprawiedliwości dotyczył rozstrzygnięcia przez sąd dopuszczalności przejęcia do wykonania jedynie „kary pozbawienia wolności orzeczonej przez sąd belgijski”. W tej też tylko materii wypowiadał się sam skazany, wyrażając zgodę na przejęcie. Wreszcie, także orzeczenie Sądu Okręgowego o dopuszczalności tegoż przejęcia z dnia 14 stycznia 2003 r. wyraźnie zakładało ją tylko w stosunku do „kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec obywatela polskiego Jarosława B. (...) wyrokiem Sądu (...) w Brugii z dnia 4 grudnia 2000 r.

W orzeczeniu tym Sąd Okręgowy wyraźnie odwoływał do wskazanej Konwencji z 1983 r. oraz do przepisu art. 611 § 1 k.p.k. Ten ostatni zaś mówi o właściwości sądu okręgowego w sprawach objętych dyspozycją art. 609 § 1 k.p.k. Dyspozycja owa dotyczy z kolei wyłącznie wniosku Ministra Sprawiedliwości w kwestii dopuszczalności przejęcia do wykonania pozbawienia wolności orzeczonego za granicą wobec obywatela polskiego. Przejmowanie orzeczenia odnośnie do innych kar i środków unormowane jest w art. 609 § 2 k.p.k., a właściwość sądu określa wówczas art. 611 § 2 k.p.k. Tym samym jednak w niniejszej sprawie przedmiotem przejęcia do wykonania w Polsce było jedynie orzeczenie w zakresie wymierzonej skazanemu kary pozbawienia wolności. Skoro zaś dopiero po przejęciu sąd polski określa karę lub środek podlegające wykonaniu w kraju, to przedmiotem rozstrzygania w tym orzeczeniu może być jedynie przekształcenie tych z nich, których owo przejęcie dotyczyło.

Generalnie bowiem należy przyjąć, że orzekając w trybie art. 611c § 1 k.p.k. po przejęciu orzeczenia do wykonania o określeniu kary lub środka podlegających wykonaniu w kraju, sąd polski może rozstrzygać wyłącznie o takich karach i środkach, których dotyczyło uprzednie postanowienie dopuszczające przejęcie orzeczenia sądu państwa obcego do wykonania w Polsce, a nie o innych karach lub środkach zawartych także w tym orzeczeniu. Tym samym jednak w niniejszej sprawie doszło do rażącej obrazu art. 611 § 1 w zw. z art. 609 § 1 k.p.k., a uchybienie to miało wręcz istotny wpływ na treść wydanego postanowienia. Rzecz w tym, że Sąd Okręgowy, mimo iż przejęcie do wykonania dotyczyło tylko orzeczonej w Belgii kary pozbawienia wolności, dokonał przekształcenia także odnośnie do kary grzywny i świadczenia pieniężnego, orzeczonych przez sąd belgijski. To zaś oznacza, że zaskarżone orzeczenie nie może się ostać w zakresie określenia w nim kary grzywny i nawiązki, mających być jakoby wykonanymi w Polsce. Dlatego w tej właśnie części Sąd Najwyższy uchylił zaskar-

żone orzeczenie. W judykaturze i w doktrynie wskazuje się przy tym, że nie zawsze orzeczeniu uchylającemu musi towarzyszyć rozstrzygnięci następcze zwłaszcza, gdy orzeczono o kwestii, w której sądowi w ogóle nie wolno było orzekać, a w pozostałej części orzeczenie to jest prawidłowe (zob. np. T. Grzegorzczak: Kodeks postępowania karnego. Komentarz wraz z komentarzem do ustawy o świadku koronnym, Kraków 2003, s. 1331 – 1332 i 1126; postanowienia SN z dnia 10 września 1992 r., III KRN 116/92, OSNKW 1992, z. 11-12, poz. 86, z dnia 20 lutego 1995 r., II KRN 256/94, OSNKW 1995, z. 5-6, poz. 36, czy z dnia 19 września 2001 r., III KKN 168/01, OSNKW 2001, z. 11-12, poz. 97). Sprawa niniejsza jest przykładem trafności takiego stanowiska. Dlatego też, Sąd Najwyższy ograniczył się do uchylenia tych, kwestionowanych zasadnie w kasacji rozstrzygnięć.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.